KUTSESTANDARD

Kosmeetik, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kosmeetiku kutsestandard on tööturu nõudmistele vastavate koolituskavade ja õppeprogrammide koostamise ning kompetentsuse hindamise alus.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Kosmeetik, tase 5	5

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Kosmeetiku töö eesmärk on kliendi esteetilise välimuse parendamine, arvestades tema soove, vajadusi ja võimalusi. Kosmeetik töötab kollektiivis ja vastutab isiklikult salongis tehtud töö lõpptulemuse eest, vajaduse korral juhendab kaastöötajaid. Kosmeetiku tööülesanneteks on näo-, käte-, keha- ja jalgade hooldus, karvade eemaldus ning jumestamine. Kosmeetik nõustab klienti temale sobivate kosmeetikavahendite valikul ja kasutamisel. Kosmeetiku töö nõuab erinevate protseduuride tegemiseks vastava aparatuuri tundmist ning selle kasutusoskust. Kosmeetiku töö eeldab sihipärast ja loomingulist töösse suhtumist, head suhtlemisoskust ja vastutust oma töö tulemuste eest. Kosmeetiku töö nõuab pidevat enesetäiendamist. Kosmeetik on kursis moetrendidega, oskab soovitada kosmeetilisi protseduure vastavalt kliendi isikupärale. Soovitab kliendile hooldusvahendeid kodus kasutamiseks vastavalt salongis tehtud hooldusele.
A.2 Tööosad
A.2.1 Töökoha ettevalmistamine: 1) töökoha ettevalmistamine ja korrashoid; 2) tööks vajalike kaupade ja vahendite tellimine, vastuvõtmine ja kontrollimine; 3) koristamine ja puhastamine. A.2.2 Näohooldus; ripsmete, kulmude keemiline värvimine ning kulmude kujundamine ja korrigeerimine: 1) näonaha analüüsimine ja algpuhastus; 2) näonaha eelpuhastamine; 3) mehhaaniline puhastamine; 4) aparaadihooldus; 5) massaaži tegemine; 6) maski ja/või kreemi kasutamine; 7) ripsmete ja kulmude värvimine ning kulmude kujundamine ja korrigeerimine; 8) erihooldused. A.2.3 Kätehooldus: 1) käte naha ja sõrmeküünte analüüs ja hooldamine; 2) käte massaaž; 3) käte erihooldus; 4) küünte lakkimine. A.2.4 Jalgade hooldus:

1) jalgade naha ja varbaküünte analüüs ja hooldamine; 2) jalgade massaaž; 3) jalgade erihooldus; 4) küünte lakkimine. A.2.5 Kehahooldus: 1) kehaanalüüs ja eelhooldus; 2) keha hooldamine; 3) keha masseerimine. A.2.6 Näo- ja kehapiirkonna karvade eemaldamine: 1) naha ettevalmistamine; 2) karvade eemaldamine; 3) naha järelhooldus. A.2.7 Jumestamine: 1) naha eelhooldus; 2) jumestamine. A.2.8 Klienditeenindus: 1) kliendiga kontakti loomine; 2) kliendiga suhtlemine hoolduse ajal; 3) kliendi nõustamine ja teenindussituatsiooni lõpetamine. A.2.9 Juhendamine: 1) juhendamine.
A.3 Töö keskkond ja eripära
Valdavalt töötab kosmeetik istudes ja sundasendis. Tööaeg on paindlik, töötatakse ka puhkepäevadel ja mitmesugustes töökeskkondades. Kosmeetik puutub oma töös kokku erinevate kosmeetikavahenditega, mis võivad põhjustada allergiat.
A.4 Töövahendid
Kosmeetiku töövahendid on tangid, viilid, pintslid, poorilusikas, elektrilised töövahendid, erisugusteks hooldusteks vajalikud abi- ja kaitsevahendid ning kemikaalid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Kosmeetiku kutse eeldab sihipärast ja loomingulist töösse suhtumist, head suhtlemisoskust ja vastutust oma töö tulemuste eest. Oluline on empaatiavõime, tolerantsus, vastutus-, koostöö-, analüüsi- ja kohanemisvõime. Töö eeldab korrektsust, stressitaluvust ja füüsilist suutlikkust. Oluline on käeline osavus, liigutuste täpsus, kiirus ja hea koordinatsioon. Tööd pärsivad kroonilised haigused ja ülitundlikkus.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Kosmeetikuks saab õppida isik, kes on eelnevalt omandanud keskhariduse. Kosmeetikuks saab õppida kutseõppeasutuses.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Kosmeetik, CIDESCO kosmetoloog, iluteenindaja.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kosmeetik, tase 5 kutse saamiseks on vajalik kompetentside B.2.1-B.2.9 ja B.2.10 – B.2.15 (läbivad kompetentsid) tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Töökoha ettevalmistamine	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) planeerib tööaja vastavalt töögraafikule; 2) valmistab ette oma töökoha, varustades selle vajalike töövahendite ja toodetega; 3) hoiab oma töökoha korras vastavalt etteantud juhistele, alustades uut tegevust alles siis, kui eelmine on lõpetatud ja vahendid ning töökoht koristatud; 4) vastutab salongi korrashoiu eest, järgides sisekorraeeskirju; 5) jälgib tööks vajalike toodete ja vahendite olemasolu ning vastavalt volitustele tellib neid juurde; 6) võtab kauba vastu, kontrollides selle vastavust saatelehele; 7) teeb erinevate hoolduste materjali kulu- ja maksumuse arvestuse; 8) koristab oma töökoha, kasutades sobivaid puhastusaineid ja -vahendeid; 9) peseb, kuivatab, desinfitseerib ja steriliseerib töövahendid pärast kasutamist ning säilitab neid vastavalt nõuetele.	
Hindamismeetod(id): test ja praktiline töö.	
B.2.2 Näohooldus; ripsmete, kulmude keemiline värvimine ning kulmude kujundamine ja korrigeerimine	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) puhastab näonaha, kaela ja dekoltee piirkonna vastavalt näonahatüübile, kasutades sobivaid tooteid; 2) määrab näonaha tüübile vastava hoolduse; 3) koorib ja/või aurutab näonaha, kaela ja dekoltee piirkonna vastavalt nahatüübile, kasutades sobivaid tooteid ja kosmeetilisi näohoolduseaparaate, sh frimaatorit; 4) puhastab näonaha mehhaaniliselt, kasutades poorilusikat, ühekordseid nõelu ja/või ultraheli, vaakumaparaati; 5) rahustab, toniseerib, niisutab, elustab, pinguldab näonahka ja parandab näonaha vereringet, kasutades d`arsenvali, ionoforeesi-, ultraheli-, frimaator- ja vaakumaparaati ning sobivaid seerumeid vastavalt näonaha tüübile ja hoolduse eesmärgile; 6) masseerib nägu, kaela, dekolteed ja õlavöötme piirkonda vastavalt näidustustele, kasutades erinevaid massaažitehnikaid, sh klassikalist-, lümfi- ja aroomimassaži; 7) valib maski vastavalt kliendi naha vajadusele ja nahatüübile ning kannab selle nahale ühtlaselt ja eemaldab, kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid; 8) valib kreemi vastavalt kliendi naha vajadusele ja nahatüübile ning kannab nahale masseerivate liigutustega; 9) valib ja segab kliendile sobiva värvitooni ripsmete ja/või kulmude värvimiseks, kasutades õigeid töövõtteid ja tootekoguseid; 10) värvib keemiliselt ripsmed ja kulmud, kasutades sobivaid tooteid ja töövahendeid; 11) korrigeerib ja/või kujundab kulmud vastavalt näo kujule ja arvestades kliendi soovi, kasutades erinevaid pintsette ja/või vaha; 12) puhastab nahalt värvijäägid, kasutades sobivat värvieemaldajat; 13) koorib näonaha, kasutades erineva kontsentratsiooniga happeid; 14) teeb ilukirurgia eel- ja järelhooldusi, sh lümfimassaži, hooldusi hüaluroonhapetega ning külmahooldusi, arvestades kliendi vajaduste ja ohutusega; 15) teeb näo erihooldusi, kasutades erinevaid seerumeid, maske, tehnikaid.	
Hindamismeetod(id): test ja praktiline töö ja/või vestlus.	

B.2.3 Kätehooldus	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) valmistab ette töökoha ja kliendi järgnevaks kätehoolduseks, kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid ning tooteid, ,selgitab välja näidustused ja vastunäidustused; 2) hindab ja analüüsib käte naha ja sõrmeküünte seisukorda visuaalselt; 3) viilib ja kujundab küüned vastavalt kliendi soovile ja korrastab küünenahad, kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid ning tooteid ja aparatuuri; 4) masseerib käsi vastavalt näidustustele, kasutades erinevaid massaaživõtteid ja sobivaid tooteid; 5) koorib käte nahka, kasutades sobivaid tooteid, kreemitab, teeb parafiinihooldust sooja ja külma parafiiniga, õli- ja muid maske; 6) lakib küüned vastavalt kliendi soovile (sh prantsuse maniküür), kasutades õigeid töövõtteid ning töökava.	
Hindamismeetod(id): test ja praktiline töö ja/või vestlus.	
B.2.4 Jalgade hooldus	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) valmistab ette töökoha ja kliendi järgnevaks jalgade hoolduseks, kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid ning tooteid; 2) hindab ja analüüsib jalgade naha ning varbaküünte seisundit ja jalgade ehituses esinevad muutuseid visuaalselt; 3) lõikab, viilib ja kujundab küüned, lähtudes esteetilisest lõpptulemusest; korrastab küünenahad ja kasutab hoolduse käigus sobivaid töövahendeid ja -võtteid ning tooteid ja aparatuuri; 4) eemaldab nahapaksendid, kasutades skalpelli, rasplit, pediküüriaparaati; 5) masseerib jalgu vastavalt näidustustele, kasutades erinevaid massaaživõtteid ja sobivaid tooteid; 6) koorib jalgade nahka, kasutades sobivaid tooteid; kreemitab, teeb sooja ja külma parafiinihooldust, õli- ja muid maske; 7) lakib küüned vastavalt kliendi soovile (sh prantsuse maniküüri), kasutades õigeid töövõtteid ning töökava.	
Hindamismeetod(id): test ja praktiline töö ja/või vestlus.	
B.2.5 Kehahooldus	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) valmistab ette töökoha ja kliendi järgnevaks kehahoolduseks, kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid ning tooteid; 2) analüüsib keha visuaalselt, selgitab välja näidustused ja vastunäidustused, sh naha seisukorra; 3) planeerib edasise hoolduse, arvestades kliendi soove, vajadusi, näidustusi ja vastunäidustusi; 4) suunab kliendi vajaduse korral nahaarsti konsultatsioonile (seenhaigused nahal ja küüntel, pahaloomulised muutused sünnimärkides, nahahaavandid ja põletikud, akne jne); 5) puhastab, koorib, pinguldab, niisutab nahka ning lõõgastab lihaseid vastavalt hooldusele, kasutades selleks sobivaid töövahendeid ja -võtteid, tooteid ja aparatuuri; 6) teeb selja- ja üldmassaaži, kasutades erinevaid massaažitehnikaid, arvestades kehaanalüüsi näidustusi ja vastunäidustusi.	
Hindamismeetod(id): test ja praktiline töö ja/või vestlus.	
B.2.6 Näo- ja kehapiirkonna karvade eemaldamine	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) valmistab ette töökoha kliendi karvade eemaldamiseks, kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid ning tooteid; 2) analüüsib nahka visuaalselt, selgitab välja näidustused ja vastunäidustused; 3) eemaldab karvad, kasutades sobivaid vahendeid ja töövõtteid; 4) puhastab naha vahajääkidest, kasutades sobivaid hooldustooteid ja töövõtteid, annab nõu depilatsioonijärgseks koduhoolduseks.	
Hindamismeetod(id): test ja praktiline töö ja/ või vestlus.	
B.2.7 Jumestamine	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) valmistab ette töökoha kliendi jumestamiseks, kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid ning tooteid; 2) analüüsib nahka visuaalselt, selgitab välja näidustused ja vastunäidustused;	

3) teeb päeva- ja/või õhtumeigi, kasutades erinevaid jumestamise stiile, sobivaid tooteid, töövahendeid ja -võtteid, arvestades kliendi näokujuga.
Hindamismeetod(id): test ja praktiline töö ja/või portfoolio.

B.2.8 Klienditeenindus	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) loob positiivse esmamulje, käitudes viisakalt ja sõbralikult, valides õige käitumismustri erinevate klientide puhul; 2) väljendab huvi ning kuulab tähelepanelikult kliendi soove ja ootusi teenuse osas, tutvustab kliendile pakutavaid tooteid ja teenuseid ning vastab küsimustele arusaadavalt; 3) loob privaatse, turvalise, eelarvamustevaba ja mugava õhkkonna, austades kliendi vaateid, tunnustades iga klienti kui isiksust, mõistes kliendi tundeid ja meeleolu ning olles kliendile võrdne vestluspartner; 4) suhtleb professionaalselt, viisakalt ja siiralt, olles salliv ja tolerantne ning emotsionaalselt ja sotsiaalselt väljakujunenud isiksus, kuulates klienti ja hoides informatsiooni konfidentsiaalsust; 5) käitub erinevates teenindussituatsioonides adekvaatselt ja loovalt, taandab negatiivsed emotsioonid ja kohaneb kiiresti mitmesuguste olukordadega; ei kaota enesevalitsust ja kontrollib oma kehakeelt; 6) teenindades klienti annab pidevat ülevaadet hoolduse käigust; 7) nõustab klienti ja on toetav kliendi soovide suhtes, kliendi enesetunnet riivamata; 8) soovitab kliendile hooldustooteid koduseks nahahoolduseks, võttes arvesse näidustusi ja vastunäidustusi; 9) vastutab teenuse osutamise eest, probleemide ilmnemisel pakub välja võimalikud lahendused; 10) lõpetab positiivselt teenindussituatsiooni eesmärgiga kliendikontakti jätkamiseks.	
Hindamismeetod(id): test ja praktiline töö ja/või vestlus.	

B.2.9 Juhendamine	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) juhib oma õppimist ning isiklikku karjääri enesearengu eesmärgil; 2) nõustab nooremat kolleegi tema töös, aitab probleemide lahendamisel, on julgustav ja toetav; 3) kogub tööülesannete kvaliteetseks ja õigeaegseks täitmiseks vajalikku informatsiooni, analüüsib ja täpsustab seda, jälgib ja kontrollib enda ja teiste töö kvaliteeti; 4) kohaneb kiiresti muutuvate olukordadega, organiseerides ümber enda ja juhendatavate tööd; 5) soodustab positiivse tööõhkkonna tekkimist, julgustades juhendatavaid avatusele, toetades arengut ja püüdlikkust, osavõtlikkust ja vastastikust tunnustamist.	
Hindamismeetod(id): vestlus ja/või juhtumi analüüs ja/või eneseanalüüs.	
TEADMISED: 1) inimese anatoomia ja füsioloogia; 2) naha- ja küüntehaigused; 3) kosmeetiline keemia; 4) mikrobioloogia; 5) tasakaalustatud toitumine; 6) ettevõtluse alused; 7) majanduse alused; 8) ergonoomika; 9) võõrkeel; 10) klienditeenindus või psühholoogia.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.10 Tööohutus ja –keskkond	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) kannab tööriietust ja tööjalatseid vastavalt salongi nõuetele või järgib teenindusstandardit; on korrektse välimusega, puhas ja hoolitsetud; 2) järgib ettevõttes kehtivaid protseduurireegleid; 3) järgib jäätmekäitluse nõudeid, arvestades inimeste ja keskkonnaga enda ümber; 4) järgib töötervishoiu, -ohutuse ja -hügieeni nõudeid; 5) kriitikasse suhtub mõistvalt, võtab õppust nii õnnestumistest kui ka ebaõnnestumistest.	

B.2.11 Esmaabi osutamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad: 1) hindab terviseriket ja käitub objektiivelt, vajaduse korral helistab hädaabitelefonile ning annab adekvaatset informatsiooni toimunust; 2) annab esmaabi erinevate probleemide korral (sh minestamine, südameseiskumine, traumad, verejooksud, allergiad, mürgistused, hingamisseiskumine (sh võõrkeha hingamisteedes), elektrilöögid, krambid, kõrgvererõhk, diabeet).	
B.2.12 Suhtlemisoskus	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) suhtleb klientidega sõbralikult ja lähtuvalt heast tavast; 2) suhtlemisel kolmandate osapooltega lähtub konfidentsiaalsuse põhimõtetest; 3) mõistab kultuuride mitmekesisust ja on salliv.	
B.2.13 Keeleoskus	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) valdab eesti keelt vähemalt tasemel B1; 2) kasutab töös vähemalt ühte võõrkeelt tasemel A2.	
B.2.14 Arvuti kasutamise oskus	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) kasutab arvutit informatsiooni otsimiseks, analüüsimiseks, salvestamiseks ja edastamiseks, ideede väljendamiseks ja suhtlemiseks; 2) kasutab MS Excelit, MS Wordi ja MS Powerpointi.	
B.2.15 Tooteinfo ja kasutusjuhendite järgimine	**EKR tase 5**
Tegevusnäitajad: 1) järgib tooteinfot ja töövahendite kasutusjuhendite nõudeid erinevates töödes.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.	

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	04-09052013-5.1/6k
2. Kutsestandardi koostajad	Anneli Puusepp, Eesti Rahvusvaheline Kosmeetikute Ühendus Merike Ivask, Eesti Rahvusvaheline Kosmeetikute Ühendus Sirje Tammeoks, Eesti Esimene Erakosmeetikakool Leelo Simisker, Eesti Kosmeetikute Liit Kaire Raidmets, Viru ilusalong Inna Soonurm, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Teeninduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	11
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	09.05.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	25.04.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	6
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5142 Iluteenindajad (v.a juuksurid)
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	

Inglise keeles	Cosmetician, level 5
Soome keeles	Kosmetologi
Vene keeles	Косметолог
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	